

BSO

BİLKENT SENFONİ
ORKESTRASI

KORNO HORN
**MARIE-LUISE
NEUNECKER**

**GÜLOYA
ALTAY**

KORNO HORN

**JUSTUS
THORAU**

ŞEF CONDUCTOR

KONZERTMEISTER

**ÖNDER
BALOĞLU**

25 Kasım November 2017

Cumartesi Saturday, 20.00

Bilkent Konser Salonu | Concert Hall

Değerli Dinleyicilerimiz,

Gittikçe artan sayılarla yeni dinleyicilerimizin aramıza katılmasından mutluluk ve gurur duyuyoruz. İzleyicilerimizin beğenilerini içten alkışlarıyla sergilemeleri, bizler için paha biçilmez bir destek.

Konserlerimizde ses ve görüntü kaydı yapılmaktadır. Seslendirilen eserlerin bazıları birkaç bölümden oluşmaktadır. Eserin tümü bittikten sonra alkışlamanız bizlere kolaylık sağlayacaktır. Aynı nedenle konser esnasında cep telefonlarınızı tamamen kapatmanızı ve flaşla fotoğraf çekmemenizi rica ederiz.

Dear Listeners,

We are happy and proud to perform to a growing audience. The applause we receive from the audience is an invaluable expression of appreciation.

All our concerts are audio-visually recorded. Some of the works performed by the artists are composed of several parts. It would be highly convenient, if the listeners hold their applause until the end of the work. For the same reason, we kindly ask our listeners to turn off their cell phones and not to take any photographs with flash during the concert.

Program

W.A. Mozart

Korno Konçertosu No.2, Mi bemol majör, KV.417
Concerto for Horn No.2 in E flat major, KV.417

- I. Allegro maestoso
- II. Andante
- III. Rondo piu Allegro

J. Haydn

İki Korno için Konçerto, Mi bemol majör
Concerto for Two Horn in E flat major

- I. Allegro maestoso
- II. Romanza: Adagio
- III. Rondo: Allegretto

ara interval

R. Strauss

Kibarlık Budalası, Op.60 | Le Bourgeois Gentilhomme, Op.60

- I. Uvertür | Overture
- II. Minuet
- III. Eskrim Ustası | The Fencing Master
- IV. Giriş ve Terzilerin Dansı | Entry and Dance of the Tailors
- V. Lully'nin Minueti | Lully's Minuet
- VI. Courante
- VII. Cléonte'nin girişi | Entry of Cléonte
- VIII. Intermezzo
- IX. Akşam Yemeği | The Dinner

Zorunlu durumlarda program değişikliği yapılabilir.

Programs may be subject to changes due to reasons beyond our control.

Justus Thorau

şef conductor

2017-18 sezonunda Aachen Senfoni Orkestrasının baş şefliğine yükselen Justus Thorau bu orkestrada Monteverdi'nin *L'incoronazione di Poppea*, Janacek'in *Katja Kabanowa*, Mozart'ın *Don Giovanni* ve Poulenc'in *Dialogues des*

Carmélites yapıtlarını yönetecek.

Hareketli konser sezonunda Mahler'in 2. Senfonisi, Shostakovich'in 5. Senfonisi ve Beethoven'in 9. Senfonisini yönetirken, David Garrett, Martin Stadtfeld, Liza Ferschtman gibi ünlü solistlerle birlikte sahneye çıkacak.

Justus Thorau, 2014 yılından beri Aachen Tiyatrosunda şef ve birinci şef yardımcısı olarak görev yapıyor. Şef, Adès'in *Powder Her Face* ve Boesmans'ın *Au Monde* yapıtları gibi çağdaş opera prodüksiyonlarının yanı sıra, Händel ve Gluck operalarının dönem enstrümanlarıyla gerçekleştirilen performanslarıyla da dikkat çekiyor.

1986'da Berlin'de dünyaya gelen Thorau, 2011'de çeşitli uluslararası şeflik yarışmalarında ödüller kazandıktan sonra, 2015'te Alman Şef Ödüllerinde finalist oldu ve özel ödüle değer görüldü.

Eğitimine HfM Weimar'da başlayan sanatçı, Deutsche Dirigentenforum üyesi olmasının yanı sıra, orkestra şefleri için özel bir destek programı olan "Geleceğin Maestroları" listesinde yer aldı.

Kariyerine Badische Staatstheater Karlsruhe'de solo repetitör olarak başladıktan sonra şef oldu ve Mariss Jansons, Bernard Haitink, Jukka-Pekka Saraste ve Herbert Blomstedt gibi sanatçıların ustalık sınıflarına katıldı.

Justus Thorau, Berlin Konzerthausorchester, Potsdam Kammerakademie, WDR Senfoni Orkestrası, MDR Senfoni Orkestrası ve Badische Staatskapelle Karlsruhe gibi orkestraları yönetti.

For the season 2017-18 Justus Thorau was promoted as chief conductor of the Sinfonieorchester Aachen, where he

conducts the premieres of *L'incoronazione di Poppea* by Monteverdi, *Katja Kabanowa* by Janacek, *Don Giovanni* by Mozart and *Dialogues des Carmélites* by Poulenc.

Highlights of the diverse concert season are Mahler's Symphony No.2, Shostakovich's Symphony No.5, Beethoven's Symphony No.9 and collaboration with famous soloists like David Garrett, Martin Stadtfeld, and Liza Ferschtman.

Since 2014 Justus Thorau was First Kapellmeister and deputy chief conductor at the Theater Aachen and drew attention with productions of contemporary opera (*Powder her face* by T. Adès or *Au monde* by P. Boesmans) and operas of Händel or Gluck, performed on period instruments.

He was born 1986 in Berlin, and was finalist and special prize winner 2015 of the German Conductor Award after winning in 2011 several international conducting competitions.

His education started at the HfM Weimar, and Thorau was member to the Deutsche Dirigentenforum as well as the list "Maestros of tomorrow", a special support program for conductors.

His career started at the Badische Staatstheater Karlsruhe as Solo Repetitor and later as Kapellmeister, and he took part in masterclasses with Mariss Jansons, Bernard Haitink, Jukka-Pekka Saraste, and Herbert Blomstedt.

Thorau conducted orchestras like Konzerthausorchester Berlin, Kammerakademie Potsdam, WDR Symphonie Orchestra, MDR Symphonie Orchestra or Badische Staatskapelle Karlsruhe.

Marie-Luise Neunecker

korno horn

"Muhteşem Marie-Luise Neunecker, enstrümanını diğer korno sanatçılarının ancak hayal edebilecekleri gibi, melodik bir zarafet ve içten, akıcı bir ustalıkla çalıyor."

Berliner Morgenpost

Sıra dışı yeteneği ve ustalığıyla övgü toplayan sanatçı, geniş kesimlerce günümüzün önde gelen korno

sanatçılarında biri kabul ediliyor. Neunecker başarılı uluslararası kariyeriyle solist ve oda müziği sanatçısı olarak sahnelerin aranan isimlerinden biri.

Bamberg Senfoni ve Frankfurt Radyo Senfoni

Orkestralarında birinci korno olarak görev yaptığı 1979-89 yılları arasında Neunecker, Bonn'da Alman Müzik Yarışması (1982), Münih'te ARD Yarışması (1983) ve New York'ta Konser Sanatçıları Birliği Yarışması (1986) gibi saygın uluslararası yarışmalarda aldığı ödüllerle dikkat çekti. Günümüzde dünyanın en önemli konser salonlarında sahneye çıkması için davet edilen sanatçı, 2013'te ünlü Frankfurt Müzik Ödülüne değer görüldü.

NDR, SWR, MDR, HR gibi radyo senfoni orkestraları, Gewaundhausorchester Leipzig, Viyana Filarmoni ve Bamberg Senfoni gibi topluluklarla başarılı bir solo kariyeri olan Marie-Luise Neunecker, ayrıca düzenli olarak oda müziği yapıyor; Frank Peter Zimmermann, Christian Tetzlaff, Lars Vogt, Antje Weithaas, Andreas Schiff, Martha Argerich, Pierre Laurent Aimard ve Zehetmair Dörtlüsü ile konserler veriyor.

Neunecker, Ocak 2001'de, Györgi Ligeti'nin kendisi için yazdığı Hamburg Konçertosunun dünya prömierini yaptı. O zamandan bu yana konçertoyu çeşitli ülkelerde defalarca seslendirdi. Ayrıca konçertonun Reinbert de Leeuw yönetimindeki Asko Ensemble ile kaydedilen CD'si, Ligeti Edition of Warner Classics etiketiyle piyasaya çıktı.

Marie-Luise Neunecker, Salzburg Festivali, Schleswig-Holstein Müzik Festivali, Aldeburgh Festivali, Rheingau Müzik Festivali, Marlboro Müzik Festivali, Risör Festivali ve Viyana Festival Haftasında sık sık sahneye çıkıyor.

Neunecker'in ECHO Klassik ve Grammy gibi ödüllerle taçlandığı çok sayıdaki CD kaydı, onun olağanüstü niteliğini ve sıradışı çok yönlülüğünü ortaya koymanın yanı sıra, çeşitli dönemlerin korno repertuarı hakkındaki bilgi birikimine de katkıda bulunuyor. Neunecker'in albümleri arasında, Ingo Metzmacher yönetimindeki Bamberg Senfoni Orkestrasıyla Strauss Konçertoları ve tenor Ian Bostridge ile seslendirdiği, Britten'in Korno Serenadı yer alıyor. Hindemith Konçertosu, Rus besteciler Reinhold Glière, Alexander Glazunov ve Vissarion Shebalin'in Korno Konçertoları, Othmar Schoeck, Charles Koechlin ve Ethel Smyth'in yapıtlarının kayıtları, sanatçının albümlerinden yalnızca birkaçı. Neunecker, Frank Peter Zimmermann ve Wolfgang Sawallisch ile Brahms'ın korno üçlülerinin

kayıtlarını yapmanın yanı sıra, yakın geçmişte piyanoda Lars Vogt ile Hindemith, Kirchner, Brahms, Beethoven ve Schumann'ın yapıtlarını içeren bir CD çıkardı.

Marie-Luise Neunecker, Berlin'deki Hanns Eisler Müzik Akademisinde korno profesörü olarak görev yapıyor.

"The truly royal Marie-Luise Neunecker plays the horn with melodic grace and effortless, supple lines, something other horn players can only dream of." Berliner Morgenpost

Hailed for her exceptional talent and virtuosity, she is widely regarded as one of the leading and most distinguished horn players of today. She has built a successful international career and is much in demand as soloist and chamber musician.

During her tenure as principal horn of the Bamberg Symphony Orchestra and the Frankfurt Radio Symphony Orchestra from 1979 to 1989, she attracted attention as prize winner at several prestigious international competitions such as the German Music Competition in Bonn (1982), the ARD competition in Munich (1983) and the Concert Artists' Guild Competition in New York (1986). Today, she is invited to the world's most renowned concert venues. In 2013, Marie-Luise Neunecker was awarded the renowned Frankfurt Music Prize.

Besides her being a successful soloist with ensembles such as the radio symphony orchestras of the NDR, SWR, MDR, HR, the Gewandhausorchester Leipzig, Wiener Philharmoniker as well as the Bamberg Symphony, Marie-Luise Neunecker also appears regularly as a chamber musician. She works together with partners like Frank Peter Zimmermann, Christian Tetzlaff, Lars Vogt, Antje Weithaas, Andreas Schiff, Martha Argerich and Pierre Laurent Aimard, as well as with the Zehetmair Quartet.

György Ligeti wrote his "Hamburg Concerto" for Marie-Luise Neunecker, who performed its world premiere in January 2001. Since then, she has played the concerto numerous times in several countries. She has released it on CD with the Asko Ensemble under the direction of Reinbert de Leeuw for the Ligeti Edition of Warner Classics.

Marie-Luise Neunecker receives regular invitations from major festivals both as soloist and as chamber musician. She is a frequent guest artist at the Salzburg Festival, the Schleswig-Holstein Music Festival, the Aldeburgh Festival,

the Rheingau Musik Festival, the Marlboro Music Festival, the Risör Festival as well as at the Vienna Festive Weeks.

Her numerous CD recordings, decorated with prizes such as the ECHO Klassik and the Grammy Award, have not only demonstrated her outstanding quality as an artist and her exceptional musical versatility, they have also contributed to a wider knowledge of horn repertory of various epochs. She released the Strauss Concertos with the Bamberg Symphonic Orchestra under the direction of Ingo Metzmacher and Britten's Horn Serenade with the tenor Ian Bostridge. Other CD recordings include the Hindemith Concerto, Horn Concertos by Russian composers Reinhold Glière, Alexander Glazunov and Vissarion Shebalin, and a recording of works by Othmar Schoeck, Charles Koechlin and Ethel Smyth. As a chamber musician she has released recordings of the horn trios by Brahms with Frank Peter Zimmermann and Wolfgang Sawallisch and most recently, with Lars Vogt on piano, a CD with works by Hindemith, Kirchner, Brahms, Beethoven and Schumann.

Marie-Luise Neunecker is Professor of Horn at the Hanns Eisler Academy of Music in Berlin.

Güloya Altay

korno horn

1981 yılında doğdu. 1992'de Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesinde Mahir Çakar'ın korno sınıfına kabul edildi. 1993'te Rotary Klübünün düzenlediği Yılın Genç Müzisyeni yarışmasında, 1996'da The British Council'in düzenlediği Bakır

Nefesliler Yarışmasında ikinci oldu. Aynı yıl Jeunesse Musical'ın korno dalında düzenlediği birinci ve ikincilik ödüllерinin verilmediği yarışmada finalist oldu.

1997 yılında Mahir Çakar'ın yönlendirmesiyle, Frankfurt Müzik ve Sahne Sanatları Yüksek Okuluna (Hochschule für Musik und Darstellende Kunst) Prof. Marie Luise Neunecker'in öğrencisi olarak henüz 15 yaşındayken kabul edildi.

1998'de Federal Alman Gençlik Orkestrası (Bundes Jugend Orchester); 2000 yılında her yıl dünya çapında seçmeleri

yapılan, Claudio Abbado'nun kurduğu Gustav Mahler Gençlik Orkestrası seçmelerini kazandı, her iki orkestrada da üçer yıl olmak üzere tüm projelerde yer aldı. Aynı yıl Müzik Yaşamı Vakfında (Stiftung Musik Leben) pek çok solo konser verdi. Alman Devlet Televizyonu ZDF'nin davetlisi olarak verdiği konser "DİKKAT MÜZİK !" adlı programda yayınlandı.

Profesyonel müzik yaşamı 2001 yılında, 19 yaşında, Frankfurt Operasında kazandığı sınavla başladı. Daha önce Oldenburg Devlet Opera ve Balesinin daimi şefi Alexander Rumpf, kendisini solo korno pozisyonu için davet etmişti. Henüz 17 yaşında olması nedeniyle bu pozisyonu erken bulan Prof. Marie Luise Neunecker kendisini, 2002 yılında tekrar açılan solo korno sınavına yönlendirdi. Altay burada bir yıl başarıyla görev yaptı. Ardından 2003 yılında Bremer Philharmoniker'in sınavını kazandı, 2006 yılına kadar bu orkestrada çalıştı. 2006 yılında Bayerische Staatsoper München'e verdiği başarılı sınavla, 450 yıllık orkestra tarihindeki ilk bayan korno sanatçısı olarak kabul edildi ve 2008 yılına kadar burada pek çok ünlü şef ve solistle çalıştı.

2008-09 yıllarında Frankfurt Operasında korno sanatçısı olarak çalıştı. 2009 yılında Türkiye'ye dönmeye karar verdi, Bilkent Senfoni Orkestrası üyesi ve Bilkent Üniversitesi, Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi öğretim görevlisi oldu. Bugüne kadar Avrupa'nın pek çok yerinde ve Uzak Dođu'da konserler verdi; Claudio Abbado, Zubin Mehta, Kent Nagano, Esa Pekka Salonen, Daniel Harding, Kurt Masur, Mariss Janssons gibi ünlü şeflerle çalıştı. Hâlen pek çok orkestra ile düzenli olarak konserler vermektedir. Claudio Abbado'nun kurucusu olduğu Mahler Chamber Orchestra bunların en önemlilerinden biridir.

Berlin Hanns Eisler Yüksek Müzik Okulundan mezun olan sanatçı, doktora çalışmalarını Almanya-Mainz'deki Johann Gutenberg Üniversitesinde, Prof. Sibylle Mahni Haas ile yaptığı çalışmalar ile 2012 yılında tamamladı (Konzert-Examen). 2013'te Bilkent Yeni Müzik Günleri'nde, ablası Gökçe Altay'ın kendisine ithaf ettiği solo korno ve canlı elektronikler için "Boruzen" isimli eserin ilk seslendirmesini yaptı. 2015 ve 2016 yıllarında Kosova'da düzenlenen Avrupa Yaz Müzik Akademisinde korno ve oda müziği ustalık sınıfları verdi. Mart 2016'da Washington Ulusal Operasında şef Philipp Augin yönetiminde Wagner'in Der Ring serisini icra etti. Güloya Altay düzenli olarak Deutsche Sinfonie Orchester ve Konzerthaus Orchester Berlin'e konuk sanatçı olarak davet edilmektedir.

Güloya Altay was born in Istanbul, in 1981. In 1992 she began her French horn study in Bilkent University, Faculty of Music and Performing Arts, under the supervision of Mahir Çakar. In 1993 she won the second prizes of “Rotary Club – The Young Musician of the Year Competition” and in 1996 British Council’s “Brass Instruments Competition”. At the same year she became a finalist at “Jeunesse Musicales – Horn Competition” where there was no first and second prizewinner.

In 1997 with the support of Mahir Çakar, she went to Frankfurt Musik Hochschule where she was accepted by well-known soloist Prof. Marie Luise Neunecker. Altay was accepted to “Federal German Youth Orchestra” in 1998 and “Gustav Mahler Youth Orchestra” in 2000. She performed in both orchestras for three years. In 2000 she was invited as solo performer by ZDF to “ACHTUNG KLASSIK” classical music television broadcast. She performed Concerto No.3 by W.A. Mozart under direction of Justus Franz with “Philharmonie der Nationen”. In the year of 2000 and afterwards, she was invited to many concerts by “Society of Music Life” (Stiftung Musik Leben). She also gave various concerts with the well-known brass-group “Woman in Brass” as a member.

The general artistic director of Staatstheater Oldenburg Alexander Rumpf invited Altay as the solo horn player to this orchestra. However, due to her young age (17), Prof. Marie Luise Neunecker advised her not to accept this proposal. Eventually, Altay began her professional career in Frankfurt Opera (Museumsorchester Frankfurt) at the age of 19. In 2002, – after her instructor’s approval and the following solo horn audition – Altay took position in Staatstheater Oldenburg which she carried out with success for one year. In 2003 she won the audition of Bremen Philharmonic Orchestra where she worked until 2006 as the 3rd and 1st horn player. In 2006 she won the audition of Bayerische Staatsoper München, as the first female horn player in its 450 years of history. She worked there until 2008 under Kent Nagano, the general artistic director. In 2008 she won the 2nd horn position in Frankfurt Opera and worked there until 2009. Following that, she returned to Turkey in order to take position as the 2nd and 3rd horn player in Bilkent Symphony Orchestra in Ankara. Since 2009, she has also been working at Bilkent University, Faculty of Music and Performing Arts as an instructor.

Altay worked with many famous conductors during her career such as Claudio Abbado, Zubin Mehta, Kent Nagano, Mariss Janssons, Daniel Harding, Gianandrea Noseda, Esa Pekka Salonen, Ingo Metzmacher, Gennady Nikolayevich Rozhdestvensky and Kurt Masur. She had invitations from many countries in Europe and Far East. One of the most important orchestras that she was invited on regular basis is Mahler Chamber Orchestra that was founded by Claudio Abbado.

After her graduation from Hanns Eisler Musik Hochschule in Berlin, she was accepted to Johannes Gutenberg University in Mainz where she received her doctoral degree in 2012 under the supervision of Sibylle Mahni Haas. In her graduation performance, she played "Serenade" (for solo horn, tenor solo and string orchestra) by Benjamin Britten. This performance was recorded in a CD by Johannes Gutenberg University Mainz.

In Bilkent New Music Days (2013), she performed "Boruzen" (for solo horn and live-electronics) that was dedicated to her by her composer sister Gökçe Altay. The performance was live-recorded.

In the summer of 2015 and 2016, she was invited as instructor to ESMA-European Summer Music Academy in Kosovo where the most successful artists from entire Europe were selected for this project. There she gave a solo concert and a chamber music concert.

In March 2016, she was invited in Washington National Opera for 3 months in order to play in a project of Wagner's Der Ring. This project was conducted by Philipp Augin and only selective players were invited around Europe and the US.

Altay regularly resumes her guest appearance with Deutsche Sinfonie Orchester and Konzerthaus Orchester Berlin.

Wolfgang Amadeus MOZART (1756-1791) Korno Konçertosu No.2, Mi bemol majör, KV.417 Concerto for Horn No.2 in E flat major, KV.417

Mozart'ın 9 Mayıs 1781 yılında Başpiskopos Colloredo ile yaptığı kavga müzik tarihi açısından önemlidir. Genç sanatçı 1777 yılında Mannheim, Paris gibi büyük şehirlerde bir iş bulabilmek için Salzburg'u terk etmiş, ancak bu çabası bir sonuç vermemişti. Paris'e birlikte

gittiği annesinin ani ölümünden sonra Başpiskopos'un emrinde çalışmak üzere Salzburg'a geri dönmek zorunda kalmıştı. 1781 yılında Idomeneo operasının Münih'te kazandığı başarının ardından, İmparator II. Joseph'in daveti üzerine Viyana'ya gidecek olan başpiskoposun müzisyen grubuna katılmaya hak kazanmıştı.

Viyana'da başpiskoposun kendi verdiği davetler dışında Mozart'ın hiçbir şekilde konser vermesine izin vermemesi gerilimi tırmandırdı. Diğer görevlilerle birlikte Salzburg'a geri dönmesi emredildiği zaman Mozart'ın bu emre itaat etmeyip, Viyana'da kalmaya devam edeceğini belirtmesi bardağı taşıran son damla oldu. Kendisine hakaretler yağdıran başpiskoposu "Efendimiz yoksa benden memnun değiller mi?" gibi soğukkanlı bir cevapla iyice çıldırttıktan sonra yine hakaretlerle kovulup kapıdan çıkarken "Artık benim de sizinle hiçbir işim kalmadı" diyebilmişti.

1782 yılında Constanze Weber ile evlenen Mozart'ın Viyana'da bir parlayıp bir sönen müzik hayatında başına gelen en iyi şeylerden biri Haydn'la kurduğu dostluk oldu. Onunla tanışmadan önce piyano dışındaki enstrümental müziğe hafif müzik gözüyle bakan sanatçı, Haydn sayesinde müzikte biçimin önemini derinden kavradı.

Mozart, iki numaralı korno konçertosunu 1783 yılında, Salzburg saray orkestrasının korno sanatçısı Joseph Leutgeb için bestelemiştir. Neşeli melodilerle bezeli eser üç bölümden oluşmaktadır. 6/8'lik, hareketli son bölüm (rondo) dönemin kraliyet av seremonilerini çağrıştıran bir karaktere sahiptir.

The quarrel that broke out between Mozart and Archbishop Colloredo on 9 May 1781 has an important place in the history of music. The young artist had left Salzburg in 1777 to secure employment in a metropolis like Mannheim or Paris, but the effort was fruitless. Upon the unexpected death of his mother who accompanied him to Paris, Mozart had to return to Salzburg to work under the Archbishop. The success his opera Idomeneo had in Munich in 1781 earned him a place in the group of musicians working for the Archbishop, who was about to go to Vienna at the invitation of the Emperor Joseph II. However, in Vienna, the archbishop's insistence that Mozart should perform only on the occasions the former saw fit heightened the tension between the two. The last

straw was when, after being ordered to return to Salzburg with the retinue, Mozart refused to obey the order and stated that he would stay in Vienna. To the Archbishop who hurled insults at him, Mozart calmly responded "Your grace isn't satisfied with me?" and when the archbishop dismissed him with slights, saying that he had nothing to do with him, Mozart replied "Nor I with you".

After marrying Constanze Weber in 1782, the highlight of Mozart's erratically brilliant musical life in Vienna was his friendship with Haydn. The artist who used to hold instrumental music other than piano music in low regard acquired a deep understanding of the significance of form in music after meeting Haydn.

Mozart composed his Horn Concerto No. 2 for Joseph Leutgeb, a corn player at the Salzburg court orchestra, in 1783. The work decorated with jovial melodies has three movements. The energetic final movement with its 6/8 meter (rondo) has a character reminiscent of the period's royal hunting ceremonies.

Franz Joseph HAYDN (1732 -1809)

İki Korno için Konçerto, Mi bemol majör Concerto for Two Horn in E flat major

Joseph Haydn müzik tarihindeki en büyük değişimleri yaratmış birkaç büyük besteciden biridir. Kendisi klasik senfoni ve yaylı dörtlü türlerinin yaratıcısıdır. İçinde bulunduğu Aydınlanma Çağının "ortak akıl" düşüncesini iyi kavramış, böylelikle ancak akılla kavranabilecek "biçim" düşüncesini müziğinin merkezine koyarak çalgısal müziği Avrupa sanatının saygın bir parçası haline getirmiştir.

Sanatçı klasik dönemin diğer iki büyük bestecisini (Mozart ve Beethoven) derinden etkilemiştir. Ancak aldığı eğitim açısından bu iki sanatçıdan ayrılır. İlk eğitimini bir katedralde ağırlıklı olarak şan üzerine almıştır. Bu açıdan, zamanının önemli piyano virtüözlerinden olan ve müziğindeki gelişmeleri genellikle piyano konçertolarında ortaya çıkartan Mozart'tan da, kariyerine parlak bir piyanist olarak başlayıp müzikte yarattığı paradigma değişikliğinin ilk tohumlarını piyano sonatlarında atan Beethoven'den de oldukça farklıdır. Tuşlu çalgılarla bu derecede yakınlığı olmayan Haydn için konçerto ve sonatlar ikincil önemdedir. Onun müzikte devrim yaratan gelişmeleri genellikle senfonilerinde açığa çıkmıştır.

Sanatçı 1791 yılında Oxford Üniversitesi tarafından fahri doktora unvanına layık görülmüş, aynı dönemlerde senfonileri ile İngiltere’de büyük başarılar kazanmıştır.

Genellikle av esnasında kullanılan korno, 18. yüzyılın sonuna gelindiğinde orkestranın daimi üyelerinden biri olmuştur. 1761-90 yılları arasında Esterhazy ailesi ile çalışan Haydn bu dönemde enstrümanı tanıma ve özelliklerine uygun müzik yazabilme fırsatına sahip olmuştur.

Diğer yandan, eserin bestecisinin Haydn olup olmadığı kesin olarak bilinmemektedir. İki Korno için Konçertonun, Wallerstein ailesi için çalışan ünlü korno sanatçıları J. Nagel ve F. Zwierzina için yazıldığı ve gerçek bestecisinin A. Rosetti olduğu düşünülmektedir.

1796-1802 tarihleri arasında yazıldığı düşünülen eser üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm uzun bir orkestral giriş, ikinci bölüm solistler için düet içerir. Son bölüm canlı, neşe veren bir bölümdür ve koda ile kapanır.

Joseph Haydn is one of the few great composers who introduced some of the drastic changes in the history of music. He is the creator of the classical symphony and string quartet genres. Having a good understanding of the “common wisdom” of the Age of Enlightenment, he placed the concept of “form” to be grasped only through common wisdom at the center of music, and thus granted instrumental music a privileged status in the European arts.

The artist had a fundamental influence on the other two great composers of the classical period (Mozart and Beethoven). However, he differs from them with the kind of education he received. He was first educated in opera singing at a cathedral. In this respect, he is different from both Mozart, who was a major piano virtuoso and presented his musical development through piano concertos, and Beethoven, who started his career as a brilliant pianist and introduced the paradigm change in music through his piano sonatas. To Haydn, who lacked such familiarity with keyboard instruments, concertos and sonatas were of secondary importance. His revolutionary developments showed themselves in symphonies.

In 1791, Haydn was awarded an honorary doctorate by Oxford University, and in the same period, his symphonies gained growing recognition across England.

The horn, which was generally used in hunting, came to hold a permanent place in the orchestra by the end of the 18th century. Working for the Esterhazy family from 1761 to 1790, Haydn had the chance to know this instrument better and write music suitable to its characteristics.

However, it is still not known whether the work was actually composed by J. Haydn. It is believed that the concerto for two horns was written for famous horn players J. Nagel and F. Zwierzina, working for the Wallerstein family, by A. Rosetti.

The work, believed to be written between 1796 and 1802 is composed of three movements. The first movement is a long introduction, and the second a duet for the soloists. The last movement is a vivacious and joyful one, ending in a coda.

Dr. Onur Türkmen, Didem Coşkunseven

Richard STRAUSS (1864 - 1949)

Kibarlık Budalası, Op.60

Le Bourgeois Gentilhomme, Op.60

Richard Strauss yirminci yüzyılın hemen başındaki ilerici bestecilerden biri olarak tanınır. Sanatçuya atfedilen ilericilik tanımlaması özellikle 19. yüzyıl sonunda yazdığı senfonik şiirleri ve Salome (1905), Elektra (1909) operalarının kazandığı başarıyla ilişkilidir. Ancak bestecinin bu dönemden sonraki müzik yaşantısı onun ilericiliğini destekleyenleri şaşırtmıştır. Strauss, Elektra'nın hemen ardından yüzünü geçmişe dönmüştür. Bu konserde seslendirilecek olan Kibarlık Budalası Süiti de bu bağlamda değerlendirilebilecek bir eserdir.

Bu beklenmedik perspektif değişikliğinin nedenleri araştırılırken Strauss'un geçmişine bir göz atmak faydalı olacaktır. Babası dönemin önde gelen korno sanatçılarından olan Strauss, küçük yaşlardan itibaren kapsamlı bir eğitim almıştır. Aldığı eğitimin ve Wagnerci yenilikçiliğe karşı olan babasının etkisiyle, çok erken yaşlarda başlayan besteciliği Mozart başta olmak üzere, Beethoven, Auber, Spohr gibi bestecilerin etkisinde ilerlemiştir.

Üstün yeteneği, çalışma azmi ve babasının ilişkileri sayesinde kısa zamanda hem besteci hem de şef olarak parlamaya başlayan Strauss, 1885 yılında efsanevi şef

Hans von Blöw'ün asistanı olarak Meiningen'de göreve başlamıştır. Burada, babasının etkisinden uzakta, sanatla ilgili düşünceleri yeniden şekillenmeye başlayan besteci, Blöw'ün yakın dostu ve Liszt-Wagner ilericiliğinin önde gelen savunucusu Alexander Ritter ile tanışmış ve onunla yakın ilişki kurmuştur. Kendisinin de ifade ettiği gibi Ritter'in aracılığı ile Wagner ve Liszt'in müziğini kavramış, Schopenhauer felsefesi ile derinden ilgilenmiştir. Sonuçta Meiningen dönemi öncesi üzerinde çalıştığı senfoni, konçerto, yaylı dördül, sonat gibi türleri bir kenara bırakarak, Liszt'in senfonik şiir anlayışının bir sonraki aşaması olarak görülebilecek Ses Şiiri (tone poem) türü üzerinde yoğunlaşmıştır. Bu türün sahne türlerindeki yansımaları olarak Salome ve Elektra operalarını yazmış ve bu eserlerin kazandığı başarı sonucunda Avrupa'nın ilerici bestecilerinin lideri konumuna yükselmiştir.

Strauss'un müzikteki ilericiliği, Otto van Bismark liderliğinde birleşen ve giderek Avrupa'nın sanayi lideri konumuna gelen Almanya'nın o dönemki ruhu ile özdeşdir. Adorno, Strauss'un radikal modernizmini 1960'lı yıllarda değerlendirmiş ve geç dönem kapitalist toplumun "gerginliği" ile özdeşleştirmiştir.

Strauss 1898 yılında ailesiyle birlikte Berlin'e yerleşmiş, Salome ve Elektra operalarını bu dönemde yazmıştır. Meiningen'den ayrılış besteci için yeni bir kırılma noktasıdır; böylece kendisi için bir baba figürü olmaya başlayan Ritter'den uzaklaşma fırsatı bulmuştur. Bestecinin Elektra'dan sonra yaşadığı keskin dönüşün izleri bu uzaklaşma isteğinde aranabilir.

Strauss, Ritter aracılığı ile Wagner'e derin bir hayranlık duymuş, Schopenhauer felsefesini ayrıntılı bir biçimde incelemiştir. Ancak hiçbir zaman bu felsefenin dini-mistik yanlarını içselleştirmemiştir. Kozmopolit bir başkent olan Berlin'de Viyana veya Paris'ten gelen idealizm karşıtı yeni akımları yakından inceleme fırsatını bulmuştur. Örneğin, o dönem Berlin mimarisinde yeni klasikçiliğin önem kazandığını ve bu akımların Strauss'un düşüncelerini etkilemiş olabileceğini belirtmekte fayda var.

Tüm bunlara ek olarak, aynı yıllarda Almanya'da gelişimlerin yanı sıra önemli sorunlar da ortaya çıkmaya başlamıştır. Endüstrileşmedeki hızlı ilerlemelere rağmen, sömürgecilikte geri olan Almanya ucuz hammadde bulmakta zorlanmış, bu durum giderek bir kriz halini almıştır. Aynı anda uç noktalarda yaşanan iyimserlik ve kötümserlik, Nietzsche'nin perspektifçilik ve Einstein'ın 1905

yılında ortaya attığı İzafiyet Teorisinin yarattığı etkilerle birleşerek idealist-romantik felsefeyi sarsmaya başlamıştır.

İşte böylesi bir çok boyutlu atmosferde Strauss Elektra'da birlikte çalıştığı yazar Hugo von Hofmannsthal ile birlikte özellikle Der Rosenkavalier operasından itibaren neo-klasik bir yaklaşımın içine girmiştir. Çağımızın önemli müzikologlarından Leon Botstein'e göre bu yaklaşım modernizmin içine girdiği çıkmazları iyi okuyarak oluşturulmuş daha geniş kapsamlı ilerici düşüncelerdir. Strauss, Wagner'in "dramanın" yüceltilmesine dair ideallerini onun yolunu izlemeden gerçekleştirmiştir.

Der Rosenkavalier'in hemen ardından Strauss-Hofmannsthal ikilisi Molière'in Kibarlık Budalası isimli tiyatro oyunundan türetilmiş bir dizi eser üzerinde çalışırlar. Bu serinin ilk eseri 1912 ve 1916 versiyonları bulunan Ariadne auf Naxos isimli operadır. Kibarlık Budalası Molière tarafından, 17. yüzyıl mutlak monarşisinin Avrupa'daki en kudretli hükümdarı, XIV. Louis'in huzurunda sahnelenmek üzere yazılmış bir orta sınıf eleştirisidir. Eserde, zamanın yeni yeni güç kazanmaya başlayan ve güçlendikçe aristokrasiye öykünen orta sınıf karakterlerinin görgüsüzlüğü ile alay edilir. Soyluluğunu ispat etmek isteyen Jourdain evinde sahnelenecek bir opera için – biri ciddi diğeri komik opera olmak üzere – iki ayrı topluluğu kiralar. Ariadne auf Naxos bu iki ayrı topluluğun aynı anda sahnede olduğu opera olarak düşünülür. 1912 versiyonunda opera Kibarlık Budalasının Hoffmannsthal uyarlamasının ardından sahnelenmekteydi ve bu uyarlama da Strauss'un müziklerini içeriyordu.

1917 yılında Hoffmannsthal Strauss'u 1912 versiyonunun tiyatro müziği bölümlerini arttırarak bir müzikal komedi haline dönüştürmeye, zor da olsa, ikna etti. Ancak yazarın daha sonra bu çalışmayı bir opera haline getirme isteğini Strauss reddetti ve sonuçta 1920 yılında yazılan ve bu konserde seslendirilecek olan süit ortaya çıkmış oldu.

Eser, altısı 1912 versiyonundan türetilmiş olmak üzere toplam dokuz bölümden oluşmaktadır. Özellikle uvertür Strauss'un müzikal yaklaşımı hakkında önemli ipuçları verir. Jourdain karakterinin tasvir edildiği bu bölüm biçim ve figüratif yaklaşım açısından 18. yüzyıl klasisizmine yakın dursa da, bestecinin ilerici dönemlerinde kullandığı "tüm eserin tek bir tohumdan filizlenmesi" kuramına sadık kalır. Minuet, courante gibi Barok formlarının kullanıldığı eserin 5. ve 7. bölümlerinde Kibarlık Budalasının 1670 yılındaki ilk versiyonun müziklerini yapmış olan Jean Baptiste Lully'den

alıntılar vardır. 7. Bölümde Jourdain'in kızıyla evlenmek isteyen Cléonte bir Türk hükümdarı kılığına girmiş olarak anlatılır. Buradaki Türk etkisi trompet ve vurmali çalgılarla verilir.

Final bölümünde, Jourdain'in evinde verilen akşam yemeği anlatılır. Gösteriřli bir marşla giriş yapılır. Balıkların sunulduğu bölümde Strauss Wagner'in Ring des Nibelungen isimli opera zincirinde yer alan Ren nehri motifi kullanılır. Etlarin yenildiği bölümde ise Don Kiřot senfonik şiirinden Don Kiřot'un koyunlara saldırdığı bölümü kullanır. Bu bölüm solo viyolonsel pasajı ile tanınır. Sofraya kuş etlerinden yapılmış yemekler geldiğinde ise Der Rosenkavalier'in birinci perdesinin başında yer alan "Sabah Kuşlarının şarkısı" müziğini kullanmıştır. Son olarak sürpriz omlet gelir, eşlik eden müzik ise bir Viyana valsidir.

Richard Strauss is known as a progressive composer of the early twentieth century. The progressiveness attributed to the artist is associated with the symphonic poems he wrote in the late 19th century and the success of his operas Salome (1905) and Electra (1909). However, the musical life of the composer in the following years came as a surprise to those supporting his progressiveness. Immediately after Electra, Strauss reverted to the past. Le Bourgeois Gentilhomme, to be performed in this concert, can be considered in this context.

To understand the causes of this unexpected change in his perspective, one should have a look at Strauss' past. His father being a leading horn player of his time, Strauss received excellent education starting from his early years. With this education and the influence of his father, who was against Wagnerian innovativeness, Strauss began composing at a very early age and drew much of his inspiration from Mozart, Beethoven, Auber, and Spohr.

His outstanding talent and perseverance, as well as the social relations of his father, earned him fame both as a composer and a conductor, and he started working as an assistant to the legendary conductor Hans von Blöw in Meiningen in 1885. Having detached himself from the influence of his father, the composer met and befriended Alexander Ritter, who was a close friend of Blöw and a leading advocate of Liszt-Wagner progressiveness. As the composer himself stated, he came to comprehend the music of Wagner and Liszt through Ritter and developed a keen interest in Schopenhauer's philosophy. Consequently, he

left behind the symphony, concerto, string quartet, and sonata genres, which he used to work on in his Meiningen period, and concentrated on the Tone Poem, which can be considered a further step of Liszt's understanding of the symphonic poem. As reflections of this genre on stage, he wrote the *Salome* and *Electra* operas, the success of which eventually made him the leading figure among progressive European composers.

In 1898, Strauss moved to Berlin with his family and wrote *Salome* and *Electra* operas in the concerned period. His departure from Meiningen was a new turning point for the composer, who now had the chance to distance himself from Ritter, who had become a father figure for him. Thus, the sharp turn the composer took after *Electra* can be traced to his eagerness to keep his distance from this figure. Through Ritter, Strauss had felt genuine admiration for Wagner and explored Schopenhauer's philosophy in detail. However, he had never internalized the religious and mystical sides of this philosophy. In Berlin, a cosmopolitan capital, he had the chance to explore the new anti-idealist movements originating from Vienna and Paris. In those years of development, Germany experienced serious problems too. Despite its rapid progress in industrialization, it was lagging behind in colonialism, and therefore had difficulty, almost reaching the point of crisis, in finding cheap raw material. Co-existence of extremely optimistic and pessimistic viewpoints in the country, combined with the effects of Nietzsche's perspectivism and Einstein's 1905 Theory of Relativity started shaking the idealistic-romanticist philosophy.

In this multi-dimensional atmosphere, Strauss adopted a neo-classicist approach especially after his *Der Rosenkavalier* opera, with the author Hugo von Hofmannsthal, with whom he collaborated in *Electra*. According to Leon Botstein, a significant contemporary musicologist, this approach represented extensive and progressive ideas that were formulated after a solid interpretation of the dilemmas of modernism. Strauss attained the Wagnerian ideal of canonizing "drama" without following him.

Immediately after *Der Rosenkavalier*, Strauss and Hofmannsthal collaborated on a series of works derived from Moliere's play *Le Bourgeois Gentilhomme*. The first work in the series is *Ariadne auf Naxos*, which has its 1912 and 1916 versions. *Le Bourgeois Gentilhomme* is a critique of the middle class, and was written by Moliere to be staged

before Louis XIV, the most powerful European ruler in the absolute monarchy of the 17th century. The work satirizes the gaucheness of the middle class characters of the time, who had just started exercising some power, and as such were trying to imitate aristocracy. In an attempt to prove his nobility, Jourdain hires two companies to stage an opera – in fact, two; a serious and a comic opera. *Ariadne auf Naxos* is conceived as the opera in which both of these companies would be on the stage. In its 1912 version, the opera was performed after the Hofmannsthal version of *Le Bourgeois Gentilhomme*, which also included Strauss' music.

In 1917, Hofmannsthal persuaded Strauss, though with difficulty, to turn the 1912 version into a musical comedy by extending the theatre music parts. However, Strauss did not accept the author's offer to produce an opera from the work, and finally, the suite, written in 1920 and to be performed in this concert, was produced.

The work is composed of nine movements, six of which were derived from the 1912 version. Especially the overture is informative about Strauss' musical approach. Although the form and figurative appeal of the part describing the Jourdain character appears close to the 18th century neo-classicism, it is still faithful to the notion of "the whole work branching out from a single germ", the composer espoused in his progressive periods. The fifth and seventh movements where Baroque forms like minuet and courante were used, there are quotations from Jean Baptiste Lully who wrote the music of the first version of *Le Bourgeois Gentilhomme* in 1670. In the seventh movement, Cléonte, who wants to marry Jourdain's daughter, is described as presenting himself as the Turkish Sultan. The Turkish effect here is conveyed through trumpets and percussions.

The final movement presents the dinner organized by Jourdain's in his house. The movement starts with a gallant march. In the part where salmon is served, Strauss uses the Rhine River motif from Wagner's opera series *Ring des Nibelungen*. During the service of mutton, the part where Don Quixote attacks the sheep in his *Don Quixote* symphonic poem is used. This part is known for its solo violoncello passage. In the third course consisting of larks and thrushes, Strauss uses the music of the first act of his *Der Rosenkavalier*, "Morning Bird Music". Lastly, a surprise omelette is served, in the accompaniment of a Viennese waltz.

Dr. Onur Türkmen

Bilkent Senfoni Orkestrası

Bilkent Symphony Orchestra

I. Keman | 1st Violin

Önder Baloğlu, konzertmeister

Suzanna Bezhani

Bahar Kutay

Adilhoca Aziz

Vseslava Kudinova

Süreyya Defne

Eda Delikçi

Arif Möhsünoğlu

II. Keman | 2nd Violin

Rasim Bağurov

Adelya Ateşoğlu

Nil Cetiz

İskender Okeev

Ferhat Gülmehmet

Seyran Ahundzade

Viyola | Viola

Cavid Cafer, grup şefi | principal

Elena Gnezdilova

Svetlana Simolin

Elif Onay

Barış Simolin

İrşad Mehmet

Viyolonsel | Violoncello

Serdar Rasul

Artur Rahmatulla

Verda Çavuşoğlu

Salim Gayıblı

Kontrbas | Double Bass

Zurab Tsitsuachvili

Burak Noyan

Flüt | Flute

Albena Sezer, grup şefi | principal

Ebru Aykal

Obua | Oboe

Violetta Lupu

Viktoriya Tokdemir

Klarnet | Clarinet

Nusret İspir, grup şefi | principal

Selen Akçora

Fagot | Bassoon

Ozan Evruk, grup şefi | principal

Ezgi Tandoğan Onat

Korno | Horn

Laszlo Gyarmati, grup şefi | principal

Barış Bayer *

Trompet | Trumpet

Julian Lupu, grup şefi | principal

Trombon | Trombone

Aleksey Medvedev

Vurmalı Çalgılar | Percussion

Aydın Mecid, grup şefi | principal

Hakan Yağuş *

Alper Özgüzel *

İrem Dekeli *

Atalay Altınok *

Arp | Harp

Mehmet Şahin *

Piyano | Piano

Rustam Rahmedov *

* Misafir Sanatçı | Guest Artist

www.bso.bilkent.edu.tr

bso@bilkent.edu.tr

Bilkent Üniversitesi

Bilkent Üniversitesi kültür ve sanat faaliyetidir.
Cultural and artistic activity of Bilkent University.